

РЕШЕНИЕ

№ 761

гр. Бургас, 20.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, VI ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на деветнадесети май през две хиляди
двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Албена Янч. Зъбова Кочовска
Членове: Веселка Г. Узунова
Таня Д. Евтимова

при участието на секретаря Тодорка Ст. Каракерезова
като разгледа докладваното от Таня Д. Евтимова Въззивно гражданско дело
№ 20222100500542 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на Д. П. Т., ЕГН: ***** чрез адвокат Марияна Пушева от БАК против решение № 260003/05.01.2022г., постановено от Районен съд – Бургас по гр. д. № 4572/2017г. в частта, в която са отхвърлени исковете му против Военно формирование 32890 –Бургас с адрес в гр. Бургас, местност „Атия“ като част от структурата на Министерство на отбраната, както следва: 1. иск за неизплатено трудово възнаграждение за положен от ищеца извънреден труд над присъдения размер от 424,11 лева за периода от 31.05.2014г. до 31.05.2017г. до претендирания размер от 9613,67 лева и за периода от 01.05.2003г. до 30.05.2014г., ведно със законната лихва; 2. иск за мораторна лихва над присъдения размер от 46,80 лева за периода от 01.08.2014г. до 26.06.2017г. до претендирания размер от 10022,18 лева и за периода от 01.07.2003г. до 31.07.2014г. Т. оспорва решението и в частта, в която е осъден да заплати на Военно формирование 32890 съдебни разноси в размер на 1252,82 лева. Съдът е сезиран с искане за отмяна на решението в обжалваната част и за постановяване на друго решение, с което да бъдат уважени изцяло претенциите на Т. за заплащане на обезщетение за извънреден труд, мораторна и законна лихва. Претендират се и разноси за въззивната инстанция.

В жалбата Д.Т. твърди, че решението в оспорената част е неправилно – съдържа формални изводи и несъответно на събраните доказателства тълкуване на факти. Заявява, че претенцията за неизплатено трудово възнаграждение за извънреден труд е квалифицирана неправилно от решаващия съд. Правното й основание според Т. се съдържа в нормата на чл.203, ал.1 и ал.2 от ЗОВСРБ (отм.), вр. чл.158, ал.2, вр.159 от ПКВС (отм.) и чл.194, ал.1 и

ал.2 и сл. от сега действащия ЗОВСРБ, обн. ДВ, бр.35/12.05.2009г., а не както е приел районният съд в чл.203, ал.3 от ЗОВСРБ (отм.) и чл.194, ал.3 от ЗОВСБ (отм.). В подкрепа на твърдението си цитира и анализира съдебна практика, постановена по чл.290 от ГПК. Развива съображения за незаконосъобразно уважено възражение за кратка погасителна давност по чл.111, б. „а“ от ЗЗД и за неправилно отхвърлена претенция в тази част. Цитира решения на Окръжен съд – Бургас в този смисъл – решение по в.гр.д. № 1615/2016г. и решение по в.гр.д. № 1412/2016г. Т. иска от въззивната инстанция да постанови решение, с което да отмени решението в оспорената част и да постанови друго, с което да уважи предявените искове в пълен размер. Претендира присъждане на разноски.

В съдебно заседание Д.Т. се представлява от адвокат Пушева от БАК, която прави доказателствени искания и pledира за уважаване на жалбата. Адвокат Пушева прави искане за присъждане на съдебни разноски.

Ответната страна - Военно формирование 32890 – Бургас представя писмен отговор, в който изразява становище за неоснователност на жалбата и несъстоятелност на изложените в нея доводи.

В съдебно заседание Военно формирование 32890 – Бургас се представлява от юрисконсулт Н., който pledира за отхвърляне на жалбата и за присъждане на разноски.

Като взе предвид твърденията на страните и събраните по делото доказателства, Бургаският окръжен съд намира за установено следното:

ФАКТИ:

На 11.04.2002г. Д. П. Т. постъпва на кадрова военна служба във военно формирование 32890 – Бургас на длъжност „моторист“. С допълнително споразумение № 4237/ 11.04.2008г. са изменени първоначално уговорените права и задължения между страните. На 21.05.2010г. е сключен последващ договор за военна служба между Т. и военното формирование за длъжност помощник – моторист. С допълнителни споразумения № 906-32/13.05.2013г., № 1055-38/09.05.2016г. са изменени правата и задълженията по трудовия договор от 21.05.2010г.

Със заповед № ЛС-01-10/26.05.2017г., издадена от командира на Военно формирование 22480 – Бургас е прекратен договора за военна служба на Т. и същият е освободен от длъжност и от военна служба. Със заповед № ЛС-01-13/31.05.2017г., издадена от командира на Военно формирование 22480 – Бургас Т. е отчислен от списъчния състав на военното формирование. От представеното по делото удостоверение изх.№ 20955/ 31.05.2017г. е видно, че Т. е прослужил на военна служба 15 години 1 месец и двадесет дни. За този период Т. е получил следните брутни трудови възнаграждения: 6 234,32 лева за 2003г.; 6 769,29 лева за 2004г.; 7 071,63 лева за 2005г.; 7 417,25 лева за 2006г.; 9 597,60 лева за 2007г.; 11 590,08 лева за 2008г.; 13 412, 25 лева за 2009г.; 11 956,15 лева за 2010г.; 13 051,93 лева за 2011г.; 12 135,46 лева за 2012г.; 14 203,28 лева за 2013г. и 12 332,53 лева за 2014г.; 14 206,17 лева за 2015г.; 13 007,33 лева за 2016г.; 5 631,36 лева за 2017г.

На 26.06.2017г. Т. предявява искова молба против Военно формирование 32890– Бургас за заплащане на следните суми: 11 232,00 лева, представляващи стойността на положените от Т. 2 880 часа извънреден труд в периода от 01.06.2002г. до 31.05.2017г. вследствие на полагащите му се и неизползвани почивки след изпълнявани от него дежурства по график в поделения (военни формирования 34 590– Бургас и 22480 – Бургас) и военно формирование 32 890 – Бургас; 1 000 лева – мораторна лихва, дължима от падежа на всяко месечно задължение до предявяването на иска, ведно със законната лихва върху

главниците, считано от предявяването на иска до окончателното им изплащане, както и направените съдебно-деловодни разноси. В исковата молба Т. твърди, че поделенията, в които е служил, нямат самостоятелен военнопощенски номер и банкова сметка, а са подчинени и влизат в състава на военно формирование 32890 – Бургас. Твърди също, че по време на кадровата военна служба не му е разрешено да ползва почивки за носени дежурства, които се равняват на 2 880 часа извънреден труд. Посочва, че с ПМС № 54/06.03.2009г. са утвърдени нови размери на основните заплати на военнослужещите като за заеманата от него длъжност „матрос“ основната заплата е в размер на 546 лева, считано от 01.01.2009г. Поради това, Т. смята, че в периода от 01.06.2002г. до 31.05.2017г. е ошетен с 62,40 лева / месечно или общо –11 232,40 лева.

В съдебно заседание на 22.11.2021г. е направено изменение на иска, както следва: претендираната главница от 11232,40 лева се намалява със сумата от 686,40 лева, представляваща възнаграждение за извънреден труд за периода от 01.06.2002г. до 30.04.2003г. (11 месеца по 62,40 лева). Така, претендираната главница е в размер на 10 545,60 лева за периода от 01.05.2003г. до 31.05.2017г. С последващо изменение, главницата е редуцирана на 9 613,67 лева. Претенцията за мораторна лихва също се намалява за периода от 01.06.2002г. до 30.04.2003г. със сумата от 61,05 лева (11 месеца по 5,55 лева). Така, претендираната мораторна лихва е в размер на 938,95 лева. С последващо изменение мораторната лихва е увеличена на 10 033,18 лева.

С исковата молба, Т. предявява евентуален иск за неплатено обезщетение при прекратяване на служебното правоотношение в размер на 18 990,90 лева за периода от 01.06.2002г. до 31.05.2017г.

В съдебно заседание на 22.11.2021г. е направено изменение на евентуалния иск чрез намаляване на същия със сумата от 1 160,50 лева за периода от 01.06.2002г. до 30.04.2003г. (11 месеца по 105,50 лева. Така, претендираната главница по евентуалния иск е в размер на 17 830,40 лева за периода от 01.05.2003г. до 31.05.2017г. С последващо изменение главницата по евентуалния иск е в размер на 19 228,10 лева.

В отговора на исковата молба Военно формирование 32890 – Бургас оспорва претенциите по основание и размер. Твърди, че за да е налице извънреден труд, е необходимо часовете да се отработени над съответната месечна и дневна продължителност на служебното време. Подчертава, че за всяко 24-часово дежурство се полагат 8 часа компенсация, които не представляват извънреден труд. Заявява, че дори да е отработено служебно време над законоустановеното, то е заплатено по реда на чл.204, ал.4, вр. чл.226, ал.1 от ЗОВСРБ (отм.). Твърди също, че сега действащият ЗОВСРБ не допуска максимална продължителност на дежурството над 24 часа, поради което не е налице превишаване на продължителността на служебното време. На основание чл.111, б. „а“ от ЗЗД прави възражение за погасяване по давност на вземането за извънреден труд, възникнало от 01.06.2012г. до 26.06.2014г., както и на съответната мораторна лихва върху главницата.

За установяване на релевантните за спорното правоотношение юридически факти, по делото са представени писмени доказателства, представляващи част от кадровото досие на Т. и е приета съдебно-икономическа експертиза. Според заключението на вещото лице, сумата, изплатена на Т. за извънреден труд в периода от 01.06.2002г. до 31.05.2017г. (включващ 180 месеца) е в размер на 359,11 лева. Положението от Т. извънреден труд за процесния период е в размер на 3 240 часа и представлява разлика между фактическата продължителност на служебното време (35 832 часа) и нормативно определената

продължителност на служебното време (32 592 часа). Изчислен в парични средства, размерът на възнаграждението за положения извънреден труд от 3 240 часа възлиза на 9 613,67 лева. Размерът на мораторната лихва върху тази сума за периода от 01.05.2003г. до 31.05.2017г. е 10 033,18 лева. Общият размер на дължимото, но неизплатено месечно възнаграждение на Т. за периода от 01.05.2003г. до 31.05.2017г. е изчислен от експертизата на 19 635,85 лева. Районният съд анализира събраните по делото доказателства и приложимата нормативна уредба, уважава възражението за давност и формира извод за частична основателност на претенцията за заплащане на извънреден труд в размер на 424,11 лева за периода от 31.05.2014г. до 31.05.2017г. и за частична основателност на претенцията за мораторна лихва върху тази сума в размер на 46,80 лева. В останалата част съдът отхвърля иска като неоснователен.

Въз основа на изложените фактически данни, които се установяват от събраните по делото доказателства, съдът достигна до следните

ПРАВНИ ИЗВОДИ:

Жалбата е подадена в законоустановения срок по чл.259, ал.1 от ГПК. Изхожда от надлежна страна и е насочена срещу тези части от решението, които пораждат неблагоприятни правни последици за жалбоподателя. Поради това, жалбата е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Предметният обхват на въззивното произнасяне е очертан с разпоредбата на чл.269 от ГПК. Според правилото на цитираната норма въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната част. По останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

При извършената проверка по реда на чл.269 от ГПК, съдът констатира, че обжалваното решение е валидно - постановено е от законен състав в пределите на правораздавателната му власт и в предвидената от ГПК писмена форма. Подписано е и е разбираемо.

Решението е допустимо – произнесено е при наличие на правен интерес от търсената защита и при определен съобразно с принципа на диспозитивно начало предмет на спора.

Решение № 260003/05.01.2022г. е неправилно в частта, в която е отхвърлен иска на Т. за присъждане на сумата над 424,11 лева до 9 613,67 лева, представляваща стойността на 3 152 часа труд, положен в рамките на общата удължена продължителност на служебното време за периода от 01.05.2003г. до 30.05.2014г. и в частта, в която е отхвърлен иска за мораторна лихва върху сумата над 424,11 лева до 9 613,67 лева за периода от 01.05.2003г. до 30.05.2014г. Този извод се налага по следните съображения:

Съгласно разпоредбите на чл.203, ал.1, ал.2 и ал.3 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (отм.) седмичната продължителност на служебното време на кадровите военнослужещи е 40 часа. Общата продължителност на служебното време на кадровия военнослужещ в денонощие не може да надвишава с повече от една втора максималната продължителност на работното време, установена с трудовото законодателство. Когато тази продължителност е надвишена, на кадровия военнослужещ се заплаща възнаграждение за извънреден труд в размер, определен от Министерския съвет.

Според чл.194, ал.1 и ал.2 от ЗОВСРБ в редакцията, обн. в ДВ, бр.16/26.02.2010г. нормалната продължителност на служебното време на военнослужещите е 8 часа дневно и

40 часа седмично при 5-дневна работна седмица. Общата продължителност на служебното време на военнослужещия в денонощие не може да надвишава с повече от една втора нормалната дневна продължителност на служебното време. В случаите, в които общата продължителност на служебното време е превишена, на военнослужещия се заплаща допълнително възнаграждение по чл.214, ал.1, т.3 за изпълнение на възложени задължения извън установеното служебно време.

Нормативната уредба на удълженото работно време се съдържа в чл.136а от Кодекса на труда. Според ал.4 и ал.5 от цитираната правна норма удължаването на работното време се компенсира от работодателя чрез съответното му намаляване в срок до 4 месеца за всеки удължен работен ден. Когато работодателят не компенсира удължаването на работното време в посочения срок, работникът или служителът има право сам да определи времето, през което ще се компенсира удължаването на работното време чрез съответното му намаляване, като уведоми за това работодателя писмено поне две седмици предварително. При прекратяване на трудовото правоотношение преди компенсирането на труда по ал.4, разликата до нормалния работен ден се заплаща като извънреден труд.

В раздел III от Правилника за кадровата военна служба (отм.) е уредено полагането и заплащането на извънредния труд. Понятието извънреден труд е дефинирано като труд, с който се превишава продължителността на служебното време, определена в чл.203, ал.2 от ЗОВСРБ и който е положен над определената месечна продължителност за служебното време, определена по реда на чл.152, ал.6 от ПКВС (отм.)

Анализът на цитираните правни норми и на установените по делото факти обосновава извод, че макар да е формулирано като претенция за заплащане на извънреден труд, искането на Т. всъщност е за заплащане на положения от него труд при превишаване на нормалното служебно време, но в рамките на увеличената обща продължителност на служебното време за месеца – чл.203, ал.2 от ЗОВСРБ (отм.), вр. чл.154, ал.2 от ПКВС (отм.), вр. чл.194, ал.2 от ЗОВСРБ. По аргумент от чл.152, ал.4, т.5 от ПКВС (отм.), вр. чл.194, ал.2 от ЗОВСРБ дадените от Т. дежурства от 24 часа надвишават максимално допустимата удължена продължителност на работното време и не могат да се квалифицират като извънреден труд. Така е, защото според нормата на чл.158, ал.2 от ПКВС (отм.) извънреден е трудът, с който се превишава продължителността на служебното време, определена в чл.203, ал.2 от ЗОВСРБ (отм.), т.е. трудът над общата продължителност или над т.нар. „удължена“ продължителност на служебното време. В конкретния случай даваните от Т. дежурства от 24 часа са в рамките на увеличената обща продължителност на служебното време за месеца - чл.203, ал.2 ЗОВСРБ (отм.), вр. чл.154, ал.2 ПКВС (отм.), вр. чл.194, ал.2 от ЗОВСРБ. Тези дежурства са полагани по график, утвърден от работодателя и неизпълнено от последния задължение да осигури почивка след тях или да компенсира военнослужещия с намалено работно време. Според чл.152, ал.4 от ПКВС (отм.) трудът, положен над нормалната, но в границите на увеличената продължителност на служебното време, какъвто е трудът при дежурства от 24 часа, се компенсира с намалено работно време в рамките на общата продължителност на служебното време за месеца. В този смисъл е практиката на ВКС, обективирана в решение № 128/26.052010г., постановено по гр.д. № 282/2009г., IV ГО на ВКС.

По изложените съображения, въззивната инстанция намира, че районният съд не е квалифицирал правилно иска на Д.Т. по чл.203, ал.3 ЗОВСРБ (отм.) за вземанията в периода от 15.07.2002г. до 12.05.2009г. и по чл.214, ал.1, т.3, вр. чл.194, ал.3 ЗОВСРБ за вземанията в периода от 13.05.2009г. до 15.12.2014г. Първата правна норма предвижда възнаграждение за

същинския извънреден труд, т.е. за труда, който е положен при превишаване на общата продължителност на служебното време на военнослужещия. Втората правна норма - чл.194, ал.3 от ЗОВСРБ регламентира случаите на превишаване на общата продължителност на служебното време, при които се дължи допълнително възнаграждение за работа в специфични условия. Тя не се прилага за дежурствата, поради изричното изключване, разписано в чл.194, ал.5 от ЗОВСРБ. Сега действащия Закон за отбраната и въоръжените сили на Република България не предвижда възможност за изплащане на възнаграждение за извънреден труд.

Правомощията на въззивната инстанция в случаите на неправилна квалификация са разписани в чл.271 от ГПК и са доразвити в т.2 от ТР № 1/09.12.2013г. на ОСГТК на ВКС. В тези случаи въззивната инстанция дължи корекция на правната квалификация. В процесния казус районният съд се е произнесъл по заявените в исковата молба фактически твърдения, а не по непредявен иск. Поради това не са налице основанията на чл.270, ал.3 от ГПК за обезсилване на решението. Неправилната квалификация обаче е довела до неправилни правни изводи, а именно - че установеното по делото превишение на служебното време в рамките на удълженото такова, представлява извънреден труд. В резултат на това е формиран извод, че правото на възнаграждение за извънреден труд възниква след полагането му през съответния месец и се погасява с изтичането на давностния срок по чл.111, б.„а“ от ЗЗД. Действително, районният съд се е позовал на съдебна практика по чл.290 ГПК, но същата се отнася до хипотезата на чл.203, ал.2 от ЗОВСР (отм.) и чл.194, ал.2 от ЗОВСРБ в редакцията към 31.03.2012г., касателно превишаването на нормалното служебното време, но в рамките на удълженото такова. Според чл.194, ал.5 от ЗОВСРБ в редакцията, обн. в ДВ, бр.98/2016г., продължителността на служебното време над нормалната, се компенсира с намаляване на същото при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната по ал.8. Към момента на прекратяване на служебното правоотношение на Т. обаче, е в сила редакцията на ЗОВСРБ, обн. в ДВ, бр.16/2010г. и такова правило не съществува. В този смисъл е практиката на ВКС, обективирана в решение № 128/26.05.2010г., постановено по гр.д. № 282/2009г., IV ГО на ВКС, решение № 439/01.07.2010г., постановено по гр. д. № 1733/2009г., III ГО и решение № 127/18.05.2011г., постановено по гр. д. № 1123/2010г., III ГО. Според цитираните решения в отменения ЗОВСРБ и в сега действащия ЗОВСРБ съществува непълнота, която може да се преодолее чрез приложение на чл.136а, ал.5 от КТ и превишеното служебното време да се заплаща „като извънреден труд“. До 12.05.2009г. превишаването на служебното време над установеното, но в рамките на максимално допустимото, се компенсира с почивка, а при невъзможност за такава компенсация – с възнаграждение за извънреден труд към датата на прекратяване на правоотношението. Изложеното дотук обосновава извод, че в конкретния случай не се касае за същински извънреден труд по смисъла на специалния закон, а за приравнен на него труд, който се възмездява „като извънреден“ при прекратяване на правоотношението - чл.136а, ал. 5 КТ.

Основателно е възражението в жалбата на Т. за неприложимост на чл.111, б. „а“ от ЗЗД. Според правилото на цитираната правна норма с изтичането на тригодишна давност се погасяват вземанията за възнаграждение за труд, за които не е предвидена друга давност. В конкретния случай вземанията, за които е приложен института на погасителната давност представляват дължими, неизплатени месечни ликвидни и изискуеми вземания по чл.136а, ал.5 от КТ. Въпросът от кой момент започва течението на 3-годишния срок от чл.111, б. „а“ от ЗЗД в хипотезата на чл.136а, ал.5 от КТ е решен с ТР № 6/11.02.2022г., постановено от

ОСГК на ВКС по тълк. дело № 6/2017г. Това е моментът на прекратяване на служебното правоотношение. От този момент то става изискуемо и военнослужещият може да упражни правото си на иск. Съгласно чл.114, ал.1 от ЗЗД давността започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо. Изискуемостта настъпва от момента на възникване на задължението. При полагане на труд от кадрови военнослужещ с продължителност на служебното време над нормалното, но в границите на увеличеното такова, на същия се дължи компенсация чрез ползване на намалено работно време в рамките на съответния месец. Когато военнослужещият не е компенсиран с намалено работно време през съответния месец, при прекратяване на служебното правоотношение правото му се трансформира в право да получи възнаграждение за труда, положен в удълженото работно време като извънреден. Това право, според ТР № 6/2017г. на ОСГК на ВКС се погасява с изтичането на 3-годишна погасителна давност, считано от датата на прекратяване на правоотношението. Законът за отбраната и въоръжените сили на Република България (отм.) и Правилника за кадровата военна служба (отм.) не предвиждат възможност компенсирането на удълженото работно време с почивка или с намалено работно време да се извърши едностранно от военнослужещия без разрешение на съответния ръководител. Поради това, и нормата на чл.136а, ал.4 от Кодекса на труда не може да намери приложение. Аргумент в подкрепа на този извод представляват разпоредбите на чл.151, ал.3 и чл.151, ал.4 от ПКВС (отм.), които създават задължение за работодателя да осигури на кадровите военнослужещи почивка за хранене с продължителност не по-малка от половин час, която не се включва в общата продължителност на служебното време. Организацията, разпределението и отчитането на служебното време се определят със заповед на командирите (началниците), които имат право да издават писмени заповеди, като работният ден може да бъде разделен на две или три части. Основен принцип в правото е, че едно право не може да бъде погасено по давност, ако не е могло да бъде упражнено или защитено по съдебен ред. В конкретния случай правото на парична компенсация за труда, положен извън нормално удълженото време, не може да бъде упражнено преди да се прекрати служебното правоотношение. Създава се фактическо положение, при което от една страна работодателят може да бездейства и да не осигури ползването на почивка от военнослужещия, а от друга – военнослужещият не може да упражни едностранно правото си на компенсация и да определи дните, в които ще почива или ще работи при намалено работно време. Поради това, в ТР № 6/2017г., ОСГК на ВКС приема, че правото на компенсация с почивка, респ. правото на обезщетение за труда, положен над законоустановеното удължено работно време, става изискуемо от датата на прекратяване на служебното правоотношение и се погасява с изтичането на тригодишна давност, считано от тази дата. Обратното на това разбиране означава да се признае, че правото на почивка е погасено по давност още по време на служебното правоотношение при липса на възражение от насрещната страна. Погасителната давност е институт, който не се прилага служебно, а по възражение на една от страните. В конкретния случай възражението за погасителна давност е направено едва с отговора на исковата молба, което изключва възможността правото на компенсация да бъде погасено по давност по време на служебното правоотношение. Този факт изключва приложението на давността и по отношение на трансформираното право на обезщетение за положен труд над нормално удълженото работно време, тъй като за преобразуваното право започва да тече нова давност. По изложените съображения, възражението на Т., че давността по чл.111, б. „а“ от ЗЗД не може да погаси със задна дата трансформираното в право на обезщетение, право на компенсация, е основателно и трябва да се уважи. В резултат на това, решението на районния съд в частта,

в която е отхвърлена претенцията на бившия военнослужещ за заплащане на положения от него труд над нормално установената удължена продължителност в периода от 01.05.2003г. до 31.05.2014г. е неправилно и трябва да се отмени. Делото е изяснено от фактическа страна и не съществува пречка да се постанови решение по съществото на спора.

От заключението на съдебно-икономическата експертиза се установява, че в периода от 01.05.2003г. до 31.05.2014г. Т. е положил 2 200 часа труд над нормално установената удължена продължителност на работното време, представляващи разликата между общият брой на часовете за периода от 01.06.2002г. до 31.05.2017г. (3 240 часа) минус часовете в периода от 01.06.2002г. до 01.05.2003г., за които е оттеглен иска (952 часа) минус часовете за периода от 31.05.2014г. до 31.05.2017г. (88 часа), за които искът е уважен от районния съд (таблица на стр.29 – стр.33 от заключението на СИЕ). Изчислено съобразно нормативно утвърдената ставка за извънреден труд, възнаграждението за тези 2 200 часа възлиза на **6 436,82 лева** (колона № 9 от таблица за остойностяване на некомпенсиран труд от СИЕ, редове за периода от 01.05.2003г. до 31.05.2014г.). Това е размерът на обезщетението, който Военно формирование 32890 – Бургас дължи на Т. за неупражненото от него право на компенсация с почивка или намалено работно време, трансформирано в право на вземане след прекратяване на служебното правоотношение за периода от 01.03.2003г. до 31.05.2014г. Изчислена върху тази основа, мораторната лихва върху вземането за периода от 01.05.2003г. до 31.05.2014г. възлиза на **7 622,88 лева** (колона № 10 от таблица за остойностяване на некомпенсиран труд от СИЕ, редове за периода от 01.05.2003г. до 31.05.2014г.). По изложените съображения, решението в частта, в която е отхвърлен иска на Д.Т. за присъждане на сумата от 6 436,82 лева, представляваща възнаграждение за положен от него труд в рамките на общото удължено работно време за периода от 01.05.2003г. до 31.05.2014г. е неправилно и трябва да се отмени. Вместо това трябва да се постанови друго решение, с което да се уважи искането на Т. за този период в посочения размер. За разликата над тази сума, искът е неоснователен и отхвърлителното решение в тази част трябва да се потвърди. Мораторната лихва е предявена в размер от 10 022,18 лева на всяко месечно задължение в периода от 01.05.2003г. до 31.05.2017г. Районният съд е присъдил мораторна лихва за периода от 31.05.2014г. до 31.05.2017г. в размер на 46,80 лева. Искът за периода от 01.06.2002г. до 01.05.2003г. е изменен поради плащане. Мораторната лихва за този период е в размер на 3 195,64 лева (колона 10, редове от 1 до 9 от таблица за остойностяване на некомпенсиран труд). При това положение, на присъждане подлежи разликата от 7 622,88 лева за периода от 01.05.2003г. до 31.05.2014г.)

Решението в частта, в която Военно формирование 32890 – Бургас е осъдено да заплати на Т. сумата от 424,11 лева, представляваща дължимо и неизплатено възнаграждение за положен труд в периода от 01.05.2014г. до 31.05.2017г. е правилно и трябва да се потвърди, ведно с присъдената върху тази сума мораторна лихва в размер на 46,80 лева.

Неоснователно е оплакването на Военното формирование, че искът е неоснователен, тъй като е доказан само по основание, но не и по размер. Според чл.162 от ГПК когато искът е установен в своето основание, но няма достатъчно данни за неговия размер, съдът определя размера по своя преценка или взема заключението на вещото лице. Правилото на цитираната правна норма изключва възможността за отхвърляне на иска на посоченото от въззивника – ответник основание.

Неоснователно е и позоваването на заповед № ОХ-313/08.05.2001г., издадена от министъра на отбраната. Действително в т.5 от заповедта, издателят ѝ задължава адресатите

да организират работното време на кадровите военнослужещи така, че общата му продължителност при нормална и увеличена продължителност и носене на дежурства да се отчита сумарно на месец в съответствие с чл.152, ал.6 от ПКВС (отм.) В т.6 от тази заповед обаче са предвидени изключенията от това правило и те са следните: при невъзможност за изпълнение по обективни причини като некомплектованост по щат с кадрови военнослужещи, и/или заболяване, и/или ползване на полагаем годишен отпуск от повече от 25 % от кадровия състав, участие в планови мероприятия, свързани с бойната подготовка извън постоянното месторазположение на поделението и други мероприятия, свързани с ангажирането на повече от 50 на сто от личния състав на поделението, се допуска отчитане на извънреден труд. Към делото са представени заповед № 120/20.02.2006г., издадена от командира на ВМБ - Бургас и заповед № 665/25.08.2006г., издадена от командира на Поделение 32890 – Бургас, с които е определен редът за отчитане на извънредния труд, включително и в случаите на полагащи се компенсации с почивки. По делото обаче няма данни тези заповеди да са изпълнени и трудът на Т. да е компенсиран с почивка или възмезден със заплащане като извънреден. Няма и доказателства, от които да се заключи, че заповедите са действително изпълнени и трудът на Т. е компенсиран или възмезден. Приложените по делото справки са обобщени и не дават яснота при каква хипотеза е отчетен извънредния труд – тази по чл.203, ал.3 от ЗОВСРБ или тази по т.6 от заповед № ОХ-313/08.05.2001г., издадена от министъра на отбраната. Според твърденията в отговора на исковата молба, извънредният труд е отчетан в хипотезата на чл.204, ал.4 от ЗОВСРБ (отм.), вр. чл.226, ал.1 от ЗОВСРБ (отм.), но не и в хипотезата на т.6 от заповед № ОХ-313/08.05.2001г. По изложените съображения, възражението на Военно формирование 32890– Бургас е неоснователно.

Решението в частта, в която е отхвърлен иска на Д.Т. против Военно формирование 32890 – Бургас за сумата над 6 436,82 лева, представляваща възнаграждение за положен труд над 2 200 часа в периода от 01.05.2003г. до 31.05.2014г. е правилно и трябва да се потвърди. Правилно е и решението в частта, в която е отхвърлен иска на Т. за присъждане на мораторна лихва в размер над 7 622,88 лева.

По делото е направено искане за присъждане на разноски от двете страни в процеса.

Като се съобрази с разпоредбите на чл.78, ал.1 и ал.2, вр. с чл.81 от ГПК съдът намира, че отговорността на страните за разноски трябва да бъде разпределена по следния начин: за уважения размер на иска (14 059,70 лева = 6 436,82 лева (главница) + 7 622,88 (мораторна лихва)) Военно формирование 32890 – Бургас дължи на Д.Т. сумата от 1 432,05 лева, представляваща съдебно-деловодни разноски за производството пред Районен съд – Бургас и сумата от 1 467,23 лева за производството пред въззивната инстанция. Военно формирование 32890 – Бургас трябва да заплати по сметка на Районен съд – Бургас сумата от 520,22 лева, представляваща част от възнаграждението за извършване на СИЕ, заплатено от бюджета на съда (593 лева) и държавна такса (100 лева). Разликата от 182,77 лева трябва да се плати от ищеца Т.. За отхвърления размер на иска (5 105,24 лева) Д.П. дължи на Военно формирование 32890 – Бургас съдебно-деловодни разноски в размер на 77,99 лева за всяка съдебна инстанция при възнаграждение за юрисконсулт в размер на 300 лева за инстанция.

На основание чл.78, ал.6 от ГПК Военно формирование 32890 – Бургас следва да заплати в полза на Окръжен съд – Бургас държавна такса за въззивната инстанция в размер на 383,30 лева, за която ищецът е освободен от заплащане.

Мотивиран от гореизложеното, Бургаският окръжен съд, VI въззивен състав:

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 260003/05.01.2022г., постановено по гр. д. № 4572/2017г. по описа на Районен съд – Бургас в частта, в която е отхвърлен иска на Д. П. Т., ЕГН: ***** със съдебен адрес за призоваване в гр. Бургас, ул. “Ген. Гурко“ № 18, ет.3 – адвокат Мариана Пушева против Военно формирование 32890 – Бургас за сумата от **6 436,82 лева**, представляваща неизплатено трудово възнаграждение за положен 2 200 часа труд в периода от 01.05.2003г. до 31.05.2014г., ведно със законната лихва върху тази сума, начиная от подаването на исковата молба до окончателното изплащане и вместо това постановява:

ОСЪЖДА Военно формирование 32890 – Бургас да заплати на Д. П. Т., ЕГН: ***** със съдебен адрес за призоваване в гр. Бургас, ул. “Ген. Гурко“ № 18, ет.3 – адвокат Мариана Пушева съдебен адрес за призоваване в гр. Бургас, ул. “Ген. Гурко“ № 18, ет.3 – адвокат Мариана Пушева сумата от **6 436,82 лева**, представляваща неизплатено трудово възнаграждение за положен 2200 часа труд в периода от 01.05.2003г. до 31.05.2014г., ведно със законната лихва върху тази сума, начиная от подаването на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

ОТМЕНЯ решение № 260003/05.01.2022г., постановено по гр. д. № 4572/2017г. по описа на Районен съд – Бургас в частта, в която е отхвърлен иска на Д. П. Т., ЕГН: ***** със съдебен адрес за призоваване в гр. Бургас, ул. “Ген. Гурко“ № 18, ет.3 – адвокат Мариана Пушева против Военно формирование 32890 – Бургас за сумата от **7 622,88 лева**, представляваща мораторна лихва върху главницата от 6 436,82 лева за периода от 01.05.2003г. до 31.05.2014г. и вместо това постановява:

ОСЪЖДА Военно формирование 32890 – Бургас да заплати на Д. П. Т., ЕГН: ***** със съдебен адрес за призоваване в гр. Бургас, ул. “Ген. Гурко“ № 18, ет.3 – адвокат Мариана Пушева. сумата от **7 622,88 лева**, представляваща мораторна лихва върху главницата от 6 436,82 лева, дължима за периода от 01.05.2003г. до 31.05.2014г.

ОТМЕНЯ решение № 260003/05.01.2022г., постановено по гр. д. № 4572/2017г. по описа на Районен съд – Бургас в частта, в която Д. П. Т., ЕГН: ***** със съдебен адрес за призоваване в гр. Бургас, ул. “Ген. Гурко“ № 18, ет.3 – адвокат Мариана Пушева е осъден да заплати на Военно формирование 32890 – Бургас съдебно-деловодни разноски в размер на 1252,82 лева и вместо това постановява:

ОСЪЖДА Д. П. Т., ЕГН: ***** със съдебен адрес за призоваване в гр. Бургас, ул. “Ген. Гурко“ № 18, ет.3 – адвокат Мариана Пушева да заплати на Военно формирование 32890– Бургас съдебно-деловодни разноски в размер на 77,99 лева, представляващи юрисконсултско възнаграждение за производството пред първата инстанция и съдебно-деловодни разноски в размер на 77,99 лева, представляващи юрисконсултско възнаграждение за производството пред въззивната инстанция.

ОТМЕНЯ решение № 260003/05.01.2022г., постановено по гр. д. № 4572/2017г. по описа на Районен съд – Бургас в частта, в която Военно формирование 32890 – Бургас е осъдено да заплати на Д. П. Т., ЕГН: ***** със съдебен адрес за призоваване в гр. Бургас, ул. “Ген. Гурко“ № 18, ет.3 – адвокат Мариана Пушева съдебни разноски в размер на 47,96 лева и вместо това постановява:

ОСЪЖДА Военно формирование 32890 – Бургас да заплати на Д. П. Т., ЕГН: ***** със съдебен адрес за призоваване в гр. Бургас, ул. “Ген. Гурко“ № 18, ет.3 – адвокат Мариана Пушева сумата от 1 432,05 лева, представляваща адвокатско възнаграждение за производството пред Районен съд – Бургас и сумата от 1 467,23 лева, представляваща адвокатско възнаграждение за производството пред Окръжен съд – Бургас.

ОСЪЖДА Военно формирование 32890 – Бургас да заплати по сметка на Районен съд – Бургас сумата от 520,22 лева, представляваща част от възнаграждението на вещо лице за извършване на СИЕ, заплатено от бюджета на съда.

ОСЪЖДА Д. П. Т., ЕГН: ***** със съдебен адрес за призоваване в гр.Бургас, ул.“Ген. Гурко“ № 18, ет.3 – адвокат Мариана Пушева да заплати по сметка на Районен съд – Бургас сумата от 182,77 лева, представляваща част от възнаграждението на вещо лице за извършване на СИЕ, заплатено от бюджета на съда.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260003/05.01.2022г., постановено по гр. д. № 4572/2017г. по описа на Районен съд – Бургас в останалата част.

ОСЪЖДА Военно формирование 32890 – Бургас да заплати на Окръжен съд – Бургас държавна такса в размер на 383,30 лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд в едномесечен срок от съобщаването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____